



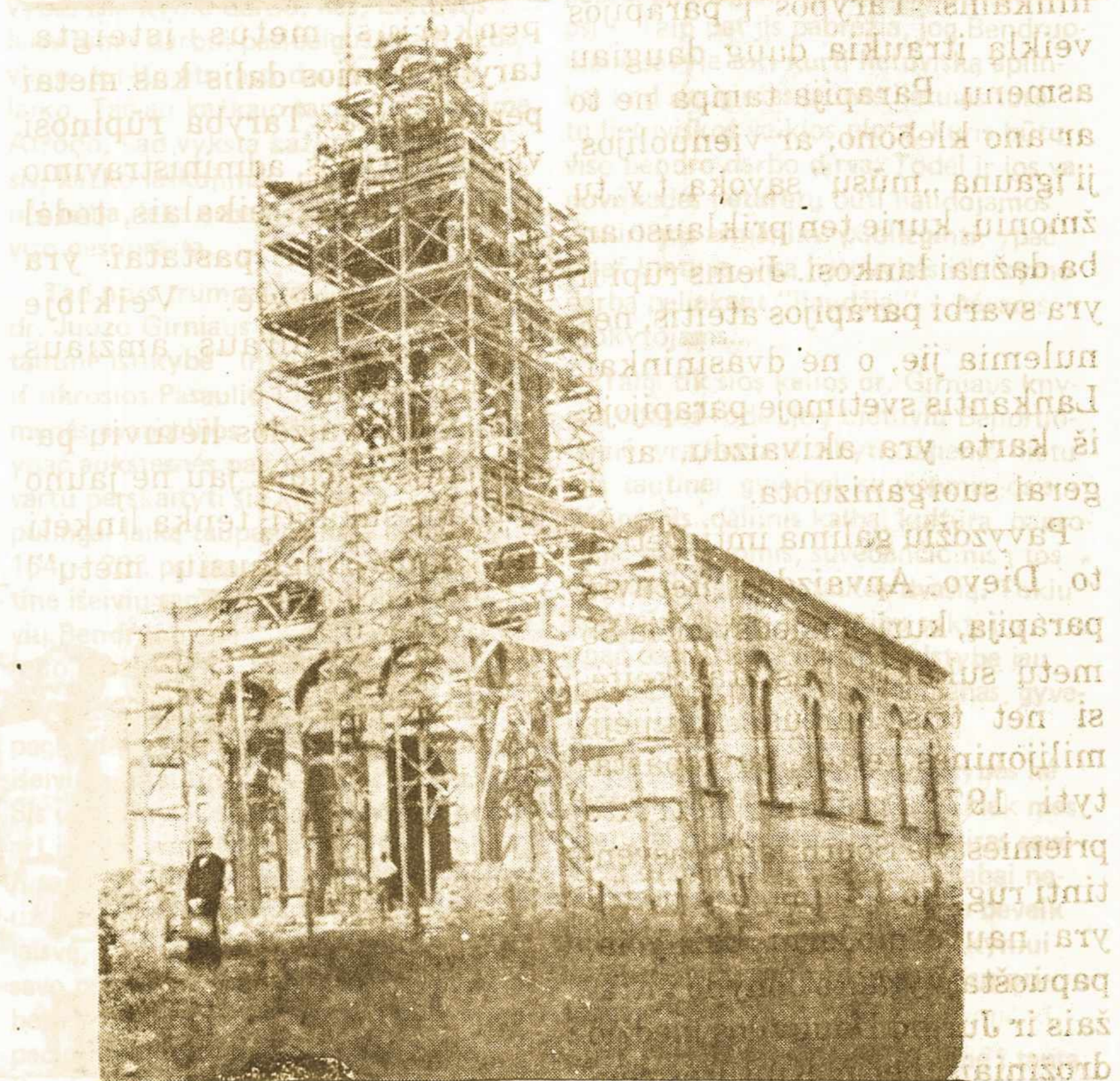
LIETUVIŠKOS VEIKLOS TVIRTOVĖS

Mūsų parapijos

Jei šio šimtmečio pradžioje beveik be išimties lietuvių išeivių veikla sukosi apie parapijas, tai ir dabar, artėjant prie dvidešimt pirmojo amžiaus, mūsų veiklos centrai dar vis yra lietuviškos parapijos. Kai kuriuose miestuose dar išlaikyti senieji pastatai, o kai kur kraustyti į užmiesčius, kartais net keletą kartų.

Keičiantis JAV didmiesčiams, turtingajai ir viduriniajai klasei juos apleidžiant, lietuviai taip pat pasiskleidė po priemiesčius, ieškodami saugesnių gyvenamųjų vietų ir gerų mokyklų savo prieaugliui. Renkantis gyvenvietę, galvojama apie darbovietę, apie susisiekimą. Dėl šių priežasčių, o ne dėl patriotizmo stokos, buvo palikti mūsų senieji centrai. Taip atsitiko ir su daugelio kitų tautybių rajonais. Šimtmečio pradžioje gyventa kartu, o, keičiantis sąlygomis, pasisklaidyta po miestą ir priemiesčius.

Susitelkus viename rajone, buvo įmanoma vienur eiti į bažnyčią, kitur į susirinkimą, o į trečią vietą išleisti vaikus. Gyvenant užmiestyje, tai pasidaro kone neįmanoma. Tuomet apsisprendžiama; daryti viena arba kita, kartais iš viso niekur nedalyvauti, nes per sunku. Lengviau savo kaimynystėje nueiti į bažnyčią ir niekur neužtrukti. Kai kuriuose miestuose mūsų tautiečiai laiku susiorientavo, kas



Taip atrodė šv. JUOZAPO BAŽNYČIA, Vila Zelinoj, 1935 metų pabaigoje, keletą mėnesių prieš jos pašventinimą 1936 m. vasario 16 d.

vyksta Amerikos didmiesčiuose, ir savo parapijas iškėlė į užmiesčius. Čia kartu su bažnyčiomis išaugo salių pastatai, prisiglaudė lituanistinė mokykla, kai kur veikia restoranai, krautuvėlės.

Kad parapija, kaip modernus lietuvių centras, galėtų būti sėkminga ir išsilaikyti finansiniai, turi persitvarkyti pagal naujas arkivyskupijų veiklos gaires. Už vis svarbiausia — reikia suorganizuoti, jei tokios nėra, stiprią tarybą, kuri būtų

parapijos širdis. Kiekviena parapija tarybos veiklos gaires prisitaiko sau. Ypač tautinėms parapijoms yra duodama gana daug laisvės. Tarybos veiklą vykdo įvairūs komitetai: administracijos, finansų, liturgijos, švietimo, krikščioniškos tarnybos, jaunimo bei kiti. Komitetai sudaromi pagal parapijos poreikius.

Tarybų nauda yra dviguba. Jos yra atsakingos už parapijos veiklą, aiškų, išskyrus religinius reikalus, kuriuose turi tik patariamąjį balsą dvasi-

SEMENARIO

MŪSŲ LIETUVA

JORNAL CULTURAL "NOSSA LITUÂNIA"

Rua Inácio 671 – Vila Zelina
03142-001 SÃO PAULO – SP. – BRASIL
Diretor Resp. VYTAUTAS BACEVIČIUS
Administrador: PETRAS RUKŠYS
Redige Equipe Editorial – Fone: 63-5975

Metinė prenumerata Brazilijoj R\$.15,00

Prenumerata paprastu paštu į užsienį: 35 Dol.

Prenumerata oro paštu Šiaurės Amerikon: 60 Dol.

GARBĖS PRENUMERATORIUS: R\$.25,00

Užuojautos, Sveikinimai ir Skelbimai (Anúncios) mokami už skilties (Coluna) centimetra: R\$.2,00

Straipsnius ir Korespondencija Redakcija tvarko savo nuožiūra.

Pavarde pasirašyti straipsniai nebūtinai išreiškia Redakcijos ir leidėjų nuomonę.

Čekius, Perlaidas ir administracinius laiškus rašyti PETRAS RUKŠYS vardu.

Atskiro numerio kaina R\$.0,50

I P. Ameriką oro paštu: 45 Dol.

I tolimus kraštus 75 Dol.

Vieno Numerio GARBĖS LEIDĖJAS: R\$.20,00

nikamais. Tarybos ir parapijos veiklą įtraukia daug daugiau asmenų. Parapija tampa ne to ar ano klebono, ar vienuolijos, ji įgauna „mūsų“ sąvoką, t.y. tų žmonių, kurie ten priklauso arba dažnai lankosi. Jiems rūpi ir yra svarbi parapijos ateitis, nes nulemia jie, o ne dvasininkai. Lankantis svetimoje parapijoje, iš karto yra akivaizdu, ar ji gerai suorganizuota.

Pavyzdžiu galima imti Detroito Dievo Apvaizdos lietuvių parapiją, kuri šiemet švenčia 85 metų sukaktį. Pastatai keitėsi net tris kartus. Naujieji, milijoninės vertės, buvo pastatyti 1973 metais Detroito priemiestyje Southfield, pašventinti rugsėjo 8 dieną. Čia ne tik yra nauja moderni bažnyčia, papuošta Vytauto Jonyno vitražais ir Jurgio Daugvilos medžio drožiniais, bet ir Kultūros centras, kuris gali būti įvairiai naudojamas – sportui, koncertams, pokyliams ir kitiems renginiams. Prie salės keletas kambarių. Šeštadieniais juos užima lituanistinė mokykla, kitu laiku būna įvairūs susirinkimai, posėdžiai, parodos. Kad centras išaugo ir vis dar auga (šiemet yra didinami pastatai), daug yra pasidarbavę dvasininkai ir prieš dvidešimt

penkerius metus įsteigta taryba, kurios dalis kas metai perrenkama. Taryba rūpinosi visais statybos, administravimo ir finansiniais reikalais, todėl šiandieną visi pastatai yra gerame stovyje. Veikloje dalyvauja įvairaus amžiaus parapiečiai.

Dievo Apvaizdos lietuvių parapijai, švenčiant jau ne jauno amžiaus sukaktį, tenka linkėti dar daug „ilgiausių metų“!

Toms lietuviškoms parapijoms, kurios dar nesuspėjo persiorganizuoti ir išsirinkti tarybų, reikėtų pasistengti taip padaryti, kad galėtų ir toliau išsilaikyti kaip lietuviškos veiklos tvirtovės.

KAUNO BAŽNYČIOS CHORUI – AUKSAS

Svarų ir reikšmingą apdovanojimą – I vietą – į savo gimtąjį miestą Kauną iš Ispanijos parsivežė Vytauto bažnyčios choristai. Patį vidurvasarį, liepos 13-16 d. Katalonijoje vykęs XIII pasaulio chorų konkursas "De musica Cantomigros 1996" sukvietė dalyvauti net 50 ansamblių iš įvairiausių Žemės rutulio vietų: Afrikos, Prancūzijos, D. Britanijos, Argentinos, Filipinų, Latvijos, Estijos ir tt.

Kantonigros mieste buvo susibūrę apie 1.500 muzikų ir šokėjų, kurie tarpusavyje varžėsi penkių grupių konkursuose: mišrių, vaikų ir moterų chorų, liaudies muzikos bei liaudies šokių. Mūsų miesto muzikalieji dalyviai Lietuvai atstovavo dviejuose pogrupiuose – mišrių chorų ir moterų chorų.



Bažnyčios kartinio akmenspašventinimas 1935 metų kovo 24 d.



LIPINĖLIS AUTOMOBILIAMS (klijuojamas iš lauko) su Lietuvos valstybiniu ženklu raudona ir juoda spalva. Taip pat SIUNČIAME PAŠTU. Lipinėlio kaina su persiuntimu R\$2,00. Turime ir kitų lipinėlių

PARDUODAM E
AUTOMOBILIAMS
LIPINĖLIUS
VĖLIAVĖLES
RUA INACIO 671 - V. ZELINA

GRAŽINKIME BENDRUOMENĘ I TAUTA

“Minint Tautos šventę buvo iškeltos kelios mintys apie tautos gyvastingumo išlaikymą. Ar ilgai išliks jos išėivija? — klausama Floridos rytinio pakraščio lietuvių biuletenyje.

“Lietuvybę išlaikyti išėivijoje mes galim, jeigu mes to norim?” — į klausimą atsako praėjusiais metais miręs žymus filosofas dr. Juozas Girnius savo knygoje “Tauta ir Tautinė ištikimybė”, išleistoje 1961 metais Čikagoje.

Toje knygoje dr. Juozas Girnius, sielodamasis savo valstybės netekusios lietuvių tautos likimu, ieško kelių, kaip išsaugoti iš komunizmo nagų, ištrūkusią, o taip pat ir anksčiau dėl įvairių priežasčių už Lietuvos ribų atsiradusią tautos dalies gyvybę ir randa, kad vienintelis kelias tai padaryti yra sutelkti visus užsienyje gyvenančius lietuvius į bendrą junginį, atremtą ne į kokią nors ideologiją, pasaulėžiūrą, politinę kryptį, bet tik į lietuviybę. Tokiu junginiu jis laiko pagal 1949 birželio 14 VLIK paskelbtos Lietuvos Chartos dėsnius įkurtą Pasaulio Lietuvių Bendruomenę. Todėl ir plačiai aptaria jos esmę, pagrindinę idėją, tikslus, santykius su Lietuva ir praktiškos veiklos kryptis.

Daug metų Pasaulio Lietuvių Bendruomenė, sukūrusi paveiklį organizacinę sąrangą devyniolikoje laisvojo pasaulio kraštu, t.y., ten, kur tik gyveno kiek nors lietuvių, burdama juos į Kraštų Lietuvių Bendruomenes, tuo keliuėjo. Jos pastangomis išaugo naujos, jau už Lietuvos ribų gimusios, lietuviškos kartos, kurios, nors ir “nubyrėjusios”, toliau tęsia šį darbą, lietuviybę perduodamos savo prieaugliui.

Nors Lietuvos Bendruomenės pagrindinis tikslas savo esme buvo lietuviybės išlaikymas, tačiau lygiai svarbiu jį laikė ir kitą uždavinį — Lietuvos laisvinimą ir labai uoliai jį vykdė. Todėl kartais net ir sunku būdavo suvokti, kuriam tikslui atiduodamas gerumas. O kai kurie daugiau politikuojantieji bendruomenininkai, ypač vėliau į veikliųjų gre-

tas įsijungę, tik tą vieną tikslą — Lietuvos laisvinimą ir tematė. Dėl to gana dažnokai lietuviybės išlaikymas būdavo nustumiamas į antrą eilę, o kartais ir visiškai pamiršamas. Ypač tai buvo ryškiai prasidėjus Lietuvos laisvinimui.

Todėl jau šeštus metus Lietuvai džiugiantis laisve ir nepriklausomybe, Bendruomenei iš savo išsiugdytos ir į vadovybę atėjusios jaunosios kartos lyg ir norėjęsi laukti paveikesnio jos pagrindinių idėjų puoselėjimo. uolesnio lietuviybės išlaikymo darbo, nes, Lietuvos laisvinimo darbui pasibaigus, šiam uždaviniui turėtų atsirasti daugiau jėgų ir laiko. Tačiau kažkaip tai ir pasigendame. Atrodo, kad vyksta kažkoks blaškymasis, kažko ieškojimas, o Bendruomenės idėja lieka arba neįsisavinta arba iš viso nesuprasta.

Tad nors trumpai reikia grįžti prie dr. Juozo Girniaus knygos “Tauta ir tautinė ištikimybė” ir pasikartoti kai ką iš tikrosios Pasaulio Lietuvių Bendruomenės evangelijos. Kiekvienam naujam, ypač aukštesnės pakopos, vadovui pravartu perskaityti šią knygą, o labai skropulingai laiką taupančiam — bent tarp 164 — 202 psl. išpraustą skyrelį “Tautinė išėivijų santaiška — Pasaulio Lietuvių Bendruomenė”. Štai keletas to skyrelio ištraukų.

“Pasaulio Lietuvių Bendruomenės pagrindinis uždavinys sutelkti pačius išėivius jų tautinei gyvybei išlaikyti. Šis uždavinys yra nepriklausomas nuo to ar Lietuva yra pavergta, ar ji gali globoti savo išėivius, ar pati privalo jų kovos už Lietuvos laisvę. Ir Lietuvai atgavus laisvę, Pasaulio Lietuvių Bendruomenė savo prasmės nepraras. Tautinės gyvybės išlaikymas visų pirma priklauso nuo pačių išėivijų...” “Pasaulio Lietuvių Bendruomenė yra mūsų tautinės valios išraiška organizaciniu pavidalu”. “LB esminė idėja yra kovojančioji lietuviybė...” “Tai valia likti lietuvių tautoje, ir būtent ne tik patiems, bet ir jaunąsias kartas išauklėti savo tautai. LB įkurta kovai su nutautimu, kovai visam laikui...” “Ši ryžtis teikia LB idėjai didybę”. “LB idėja — ištikimybė Lietuvai, paremta tautiniu idealizmu...” ... ji apeliuoja

likti ne tik lietuvių kilmės, bet ir dvasios... “Tautinę gyvybę išlaiko ne kilmė, o sąmonė...” PLB revoliucinė idėja su ryžtimi, kad lietuvis liktų tiesiog lietuviu, ne gente lituanus, nacione maricanus, britannus...”

Toliau dr. Juozas Girnius nurodo lietuviybės įdiegimo svarbą vaikams: “Vaikų atveju rūpestis yra ne išlaikyti tautinę gyvybę, bet ją įžiebtį”, su tuo įžiebtumu rišdamas ir lietuvių kalbą: “...iš vaikystės pasisavinimas svetimos kalbos paprastai baigiasi ir nutautimu” (69 psl.). Taip pat jis pabrėžia, jog Bendruomenė savyje turi kurti lietuvišką aplinką, kad išaugintas jaunas lietuvis turėtų lietuviškos veiklos plotą, kuris būtų viso bendro darbo dirva. Todėl ir jos vadovukėdės neturėtų būti naudojamos atskiriems asmenims pablizginti, ypač prieš Lietuvą, visą lietuviybės išlaikymo darbą paliekant “liaudžiai” — tėvams mokytojams...

Taigi tik šios kelios dr. Girniaus knygos citatos rodo, jog Lietuvių Bendruomenė yra kurta išlaikyti užsienio lietuvių tautinei gyvybei su visomis jos sudėtinėmis dalimis kalba, kultūra, papročiais, tradicijomis, suvedančiomis į tos gyvybės viršūnę — tautos dvasią. Tokiu keliu ji turi eiti. Ir stipriau sukti į jį ypač dabar, kai Lietuvos valstybe jau gali rūpintis pats tautos kamienas, gyvenantis savo laisvoje žemėje.

Aišku, nenusisuks nuo valstybės nė Lietuvių Bendruomenė. Bet... kiek mes Lietuvai galime padėti net ir visas savo jėgas sukaupe? Iš tikrųjų, tai labai nedaug. Politikoje ir ekonomijoje beveik nieko. Bet savo lietuviybės išlaikymui — labai daug, nes ji tik nuo mūsų priklauso.

Octob. Tad gražinkime Bendruomenę į tautą.

Kanados Mississaugoje, Anapilio Sv. Jono lietuvių kapinėse, nuo 1994 m. kuriamas Kryžių kalnas. Jau dabar kalnas puošiasi eile meniškų kryžių bei koplytstulpių. Kai kurie jų yra su įvairių progų dedikacijomis: šeimos metų, vysk. P. Baltakio vyskupavimo dešimtmečiui, kun. A. Lipniūno miryties 50 m. sukakčiai ir kt.

KALBĖK LIETUVIŠKAI!

CURSO LITUANO



POR CORRESPONDÊNCIA F: 635.975

IŠTESĖJĘS KOVA PRIEŠ SOVIETUS

VIENO GYVENIMO ISTORIJA

Rašo Stanislovas Laucevičius
Redaguoja Henrikas Valavičius

(Tęsinys iš praeito nr.)

PRIĖJUS PRIE LIEPTO GALO

Ir taip kur dar užėinu pas pažįstamus, manęs prašo, kad daugiau nebesirodyčiau, nes yra sekmai. Ir visur kitur mano patikimi asmens neranda man kito patarimo, kadangi esu likęs vienas pats dar gyvas partizanas. Jų pasakymu, aš neturįs jokio kito kelio, kaip pasiduoti sovietų milicijai. Po daugelio metų, per kuriuos partizanai nepalenkiamai priešinosi sovietų okupacinai, jų gretos sunyko ir jau ši kova priėjo prie liepto galo. Lietuvos miškuose jau nebėra "niakinių", kuriuo vardu tiek tūkstančių jaunų vyrų padėjo savo galvas, tikėdamiesi iškovoti Lietuvai laisvę. Šiuo momentu koks kitas likimas galįs mane laukti, jeigu ne bespalvė mirtis bet jau anapus kovos lauko ribų.

Ten kur aš užėinu, kur kitą kartą buvau pamaitintas, jau niekas nebesiūlo pavalgyti ir prašo, kad išeičiau. Norėjau nusišauti, bet geri žmonės mane perkabėjo. Aš niekam blogo nešu padaręs per savo gyvenimą, žmonių nešaudęs, geros dienos niekada nematęs, ir turįs prieš akis dar visą gyvenimą.

Po Stalino mirties buvo išėjęs įstatymas, pagal kurį pasidavusiems partizanams į belaisvę būsianti dovanota gyvybė. Taip aš priėjęs prie savo gyvenimo liepto galo, nutariau pasirinkti tą kelią, kur dar žibėjo gyvenimo viltis, nors ir be pasitikėjimo savo buvusių priešų pažadams. Aš nuėjau pas Žlibiną apylinkės komiteto pirmininką Beną Grikšą, kuris tuo metu jau gyveno Žlibinų klebonijoje su žmona ir vaiku. Aš jam atidaviau ginklus ir pareiškiau, jog pasidodu. Atėjo tuo laiku Žlibinų fotografas Juozas Juška ir mane nupaveikslavo prie žydinčių jazminų krūmo. Po to mudu su Grikšu nuvažiavome su kolūkio sunkvežimiu į Plungę. Ten nuėjome į miliciją. Grikšas atidavė savo ginklus milicininkams ir mane kartu, o pats išėjo. Apstoję mane iš visų pusių milicininkai, lyg velniai aplinkui "pražuvusią dūšią". Pačiai pradžia uždarė mane į karcerį. Po to, laikui bėgant, tardė visokiausiais bū-

dais, gąsdino, nuėmė pirštų antspaudas, nufotografavo iš visų keturių pusių, klausinėjo, kur gyvenai, kas davė valgyti, kokius kitus miškinius pažįsti ir t.t. Savo atsakymuose aš pareiškiau, jog gyvenau miške, valgyti gaudavau visur, kur pareikalavdavau, nes buvau ginkluotas, o "miškinų" daugiau nepažįstu, nes jų jau nebėra. Mane tardė enkavedistai, stribai, milicininkai. Galų gale nieko neįrodė, kur būčiau nusikaltęs, apkaltintas žmogžudyste. Taip vieną dieną atėjo pas mane į karcerį nuskurdėlis stribas pavarde Ignas Gagilas ir pranešė, jog esu laisvas. Jis man įteikė paliuosavimo pažymėjimą ("spravka"). Su šiuo dokumentu aš išsiėjau metrikus, pasą. Po to nuėjau į karo tarnybos įstaigą ("vojenkomat"), kur daktarai patikrino sveikatą ir išdavė rezervisto pažymėjimą. Kaip gyvenamąją vietą aš prisiregistravau Plungėje Vandens gatvėje pas Danutę Daukantienę. Po to išsirūpinau sau darbą kaipo krovėjas vietos Kooperatyvo įmonėje ("Koopromsojuz"). Kaip buvęs kalinys, turėjau kas penktą dieną registruotis vietos milicijoje.

1954 metų liepos mėnesyje aš apsivedžiau su Janute Gedvilaite, kuri būdama partizanė turėjo slapyvardę "Eglutė". Mudu išvažiavome gyventi į Klaipėdą. Čia už kyšį man pavyko priregistruoti naują gyvenamąją vietą Metų gatvėje Melnragėje Klaipėdoje. 13-ajame geležinkelio ruože išsirūpinau sau darbą, kaipo sezoninis remonto darbininkas.

Bet mano vargas su Sovietų Milicija NKVD čia dar nepasibaigė. Netrukus prisikabino enkavedistų agentai prie manęs, versdami, kad aš pereičiau į slaptą NKVD tarnybą, kaipo šnipas sekti politinius įvykius savo darbo ir gyvenamoje aplinkumoje. Bet aš kategoriškai atsisakiau pereiti į slaptą NKVD tarnybą. Tada jie mane paėmė į kariuomenę ir išvežė prie Ladogos ežero (netoli Leningrado). Tenai buvau pristatytas į darbą kasti priešatominius apkasus, paskirtus patalpinti priešlėktuvines patrankas. Valgyti davė blogai, ir mano svoris nukrito iki 49 kilogramų. Tada mane po keturių mėnesių darbo paleido iš kariuomenės. Parvažiavau į Klaipėdą, kur pastojau dirbti 13-ajame geležinkelio ruože. Daugiau NKVD prie manęs jau nebesikabinėjo.

Išdirbęs du metus geležinkelyje, 1956

metais įsidarbinau į laivų statybą. Iš pradžių dirbau kaipo mpkinys laivų su rinkėjo darbą, vėliau perėjau dirbti kaipo laivų surinkėjų žymėtojas. 1963 metais nuo darbo garsinio triukšmo darbo vietės vietoje man sprogo vienos ausies būgnelis, ir aš netekau 50% klausos pajėgumo. Tada įmonės daktaras Zubic pervedė mane dirbti į netriukšmingą darbą. Dirbome kartu su žmona tame pačiame ceche: aš kaipo šaltkalvis, o žmona Janina, kaipo metalo gręžėja. Iš Laivų Statyklos gavome trijų kambarių būtą. Išauginome ir išlėidome į gyvenimą dukrą ir sūnų. Išėjome į užtarnautą poilsį ir darbo pensiją, išdirbę 35 metus valdiškame darbe. Dabar turime daržą, kur auginame daržoves. Gyvename laisvoje Lietuvoje.

Čia ir baigiasi mano gyvenimo istorijos pasaka. 13 metų berniukas buvau staiga išplėstas iš laimingos jaunystės gyvenimo, perėjau per žiaurius tremtinio katorgos kelius Sibiro taigos miške, kur palaidojau savo motiną, pakirstą ne amžiaus bet budeliškos darbo naštos, bado ir šalčio; pabėgęs į Lietuvą, radau savo tėvynę Sovietų okupantų vergovėje, kur man nebuvo vietos, todėl išėjau į partizanų gretas 1948 metais, tikėdamas kartu su kitais bendraminčiais atkovoti Lietuvai laisvę. Šiame kovos lauke, kartu su kitais kovėsis prieš rusų kareivius, išsilaikiau iki 1954 metų, kada kapituluodamas prieš NKVD, sugebėjau išsikvoti sau civilinę piliečio padėtį. Atgavus Lietuvos Nepriklausomybę, gyvenau kaipo kuklus pensininkas Klaipėdos mieste laisvoje Lietuvoje.

Jeigu atsiras kuris nors iš skaitytojų, susidomėjęs mano gyvenimo istorija, sužinoti daugiau apie mano asmenį, o svarbiau apie Sovietų valdžios NKVD katorginio režimo metodus, pritaikytus lietuvių ir kitų pabaltiečių tremtinių masiam tautos naikinimui, arba genocidui, prašau susisiekti su manimi, parašant laišką arba asmeniškai apsilankant Klaipėdoje.

Mano adresas:

STANISLOVAS LAUCEVIČIUS

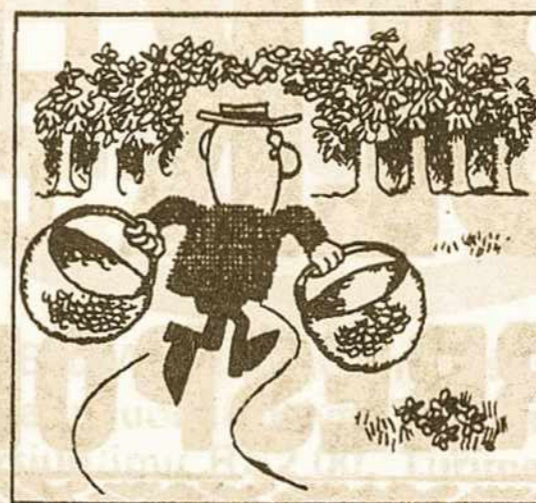
Debreceno gatve 18-64

5811 KLAIPĖDA

Lietuva – Lithuania

Telefonas: 7-1236

J
U
O
K
A
I



VYSKUPO KELIONĖS

(Tęsinys iš praėito nr.)

SUVAŽIAVIME IR KONFERENCIJOJ APTARTI KATALIKŲ BAŽNYČIOS RUSIJOJE ISTORINIAI BRUOŽAI IR DABARTINĖS PROBLEMAS

Rusijos imperijoje lotynų apeigų katalikų diecezija buvo įkurta 1773 metais, bet Vatikano tik 1782 sausio 17 pripažinta kaip Mohilevo vyskupija. Ji apėmė visą Rusijos imperiją – nuo Baltijos jūros iki Ramiojo vandenyno.

Po I-mojo pasaulinio karo 1918 m. penki Sibiro dekanatai buvo atskirti ir įkurtas Sibiro vikariatas – Vladivostoko diecezija. Bolševikai tačiau neleido jai susiorganizuoti, o katedrą atėmė.

1991 metais popiežius Jonas Paulius II įsteigė 3 Rusijos Apaštalinės administracijas:

- Europinės Rusijos – Maskvos diecezija;
- Sibiro – Novosibirsko diecezija,
- Kazachstano – Karagandos diecezija

1991 m. visos trys Apaštalinės administracijos turėjo tik 5 kunigus ir 6 parapijas. 1995 m. Rusijoje ir Kazachstane apaštalauja 162 kunigai misijonieriai iš 17-kos kraštų (tik 7 vietiniai kunigai). Veikia su viršum 100 parapijų ir apie 200 didesnių bei mažesnių katalikiškų bendruomenių.

Nuo 1991 m. Maskvoje veikia Šv. Tomo Akviniečio kolegija, kur dėstoma filosofija ir teologija. Lanko apie 300

NAUJA JUOSTELĖ



ANTANAS ŠABANIAUSKAS garsiausias Lietuvos pramoginės muzikos artistas naujai įgrotų jo gražiausių interpretacijų juostelėj. "MŪSŲ LIETUVA"...

studentų, kurių 75% yra provoslavai. Kolegija turi skyrius Sankt Peterburge, Karaliaučiuje ir Jozze. Juose mokosi virš 350 studentų. Kolegija nuo 1994 m. leidžia savaitraštį "Evangelijos Šviesa" ir mėnesinį žurnalą "Tiesa ir gyvenimas" bei 100 kitokių įvairių leidinių.

1993 m. Maskvoje įsteigtoje kunigų seminarijoje trijuose kursuose studijuoja 48 klierikai (25 iš Kazachstano). Rugsėjo 1 d. oficialiai atgauta dalis Katalikų Akademijos rūmų Sankt Peterburge ir tenai bus perkeliama kunigų seminarija.

Novosibirske veikia dviejų metų priešseminarinė mokykla su penkiais studentais.

RUSIJOS KATALIKŲ BAŽNYČIOS PROBLEMAS

Trūkumas kunigų, vienuolių ir seselių. Provincijose vienas kunigas turi aptarnauti iki 20 vietovių. Kai kurie per metus padaro apie 60.000 kilometrų.

Visiškas finansinis priklausomumas nuo užsienio šalpos.

Vienintelės kunigų pajamos yra iš Šv. Mišių užpirkimų – stipendijų, o pragyvenimas per mėnesį kainuoja apie \$300 dolerių.

Metinė viza svetimšaliams kunigams kainuoja \$500 dol.

Valdžios parėdymu Rusija nelaikoma misijų kraštu, todėl nei Vatikanas, nei Roma negali teikti finansinės paramos, kai tuo tarpu Afrikoje ir Azijoje dirbanti misijonieriai yra išlaikomi tikėjimo platinimo (Propagation of Faith) fondo.

Iki šiol Rusijos katalikų Bažnyčia remia Vokietijos "Kirche in Not", "Renovabis", tarptautinė "Caritas" religinės šalpos organizacija ir Amerikos Vyskupų Konferencija.

Nors katalikiškas mokyklas steigti leidžiama, bet dėl ideologinių ir finansinių problemų kai kurios mokyklos uždarytos ir vietoj jų veikia tik katechetiniai kursai.

LIETUVIŲ PROBLEMAS

Didžioji dauguma Sibire ir kitur Rusijoje pasilikusių lietuvių nepasizymi religinumu. Vietos dvasiškija pasigenda lietuvių dalyvavimo pamaldose ir parapijų veikloje. Didesni lietuvių centrai aprūpinti Lietuvoje išleistais Mišiolais ir penkiom kalbom (rusų, lenkų, vokiečių, lietuvių ir lotynų) mišių eigos knygelėm.

Pagrindinės nutolimo nuo Bažnyčios priežastys yra gyventojų išsisklaidymas, dideli atstumai nuo bažnyčių, mišrios šeimos ir svarbiausia – nėra lietuvių kunigų, kurie juos tankiaus aplankytų ir padėtų susipažinti bei susiorganizuoti.

Kiekvienoje vietovėje lietuviai prašo, kad juos aplankytų lietuvis kunigas bent porą kartų į metus. Taip pat prašo lietuviškos spaudos, vaizdajuosčių apie lietuvių iškilmes, minėjimus, šventes. Tas juos paskatintų tankiau susirinkti ir palaikyti lietuviškas - katalikiškas tradicijas.

Rusijos ir Kazachstano vyskupai bei Sibire dirbantys kunigai pastebėjo, kad lietuvių yra visur, nuo Murmansko iki Vladivostoko, bet jiems reikalinga tautinė ir religinė pagalba.

TRUMPAI IŠ VISUR

Statistikos duomenimis, 1994 m. Lietuvoje buvo 3.718.000 gyventojų: 1.960.000 moterų ir 1.758.000 vyrų.

Gegužės 12 d. Kauno tarpdiecezinė kunigų seminarija iškilmingai paminėjo savo 130 m. sukaktį. Ta proga buvo išleistas gausiai iliustruotas leidinys "Kauno tarpdiecezinė kunigų seminarija", kuriame duodama turininga šios įstaigos istorija.

ŽODYNAS DICIONÁRIO PORTUGUÊS LITUANO LITUANO PORTUGUÊS

SEGUNDA EDIÇÃO

MŪSŲ LIETUVA

PIRMOSIOS PARAPIJOS STEIGIMAS

Iš Klemelso Juros knygos
"TÉVYNĖS VAIDILA"

Šiandien iš 30 metų nuotolio žvelgiant, atrodo neįtikimai keista, kad ne tik Lietuvos vyriausybė, bet ir Dvasinė hierarchija visiškai nesidomėjo ir nesirūpino į Pietinės Amerikos kraštus emigruojančiais tautiečiais.

Brazilijon lietuviai jau nuo 1926 metų plaukė nenutrūkstančia srove, lyg ištvinusi upė, bet jų daugtūkstantinei masei nebuvo paskirta nei vieno kunigo-kapeliono, kuris juos lydėtų į tą "saulėtą laimės šalį", teiktų dvasinę-religines paramą ir paskutinį krikščionišką patarnavimą, dažnai ne laiku besiskiriantiems su gyvybe...

Kas šiandien beatsieks priežastis, tik, faktas, kad net iki 1931 Brazilijos lietuviai buvo lyg ir pamiršti.

Pirmasis lietuvis kunigas į Braziliją atvyko 1927 metais liepos mėn. 10 dieną. Tai buvo kun. Jonas Kivilius (miręs 1955 m. gegužės 28 d. Anubimas miestelyje netoli Mato Grosso), kuris negavęs leidimo vykti į São Paulo, apsistojo Santo Anastacio mieste, už kone tūkstančio km. nuo lietuvių kolonijos ir per visą savo gražų gyvenimą vykdęs krikščionišką apaštalavimo darbą tarp svetimųjų.

São Paulo lietuviai katalikai rašinėjo prašymus Lietuvos vyskupams, Kauno Arkivyskupijos Kūrijai, prašydami atsiųsti lietuvių sielų ganytoją. Bet.. okeanas platus ir ilgas — jų besikartojęs šauksmas Lietuvoje neturėjo teigiamo atgarsio.

Išsisėmus kantrybei veiklesnieji kolo nijos lietuviai patys ėmėsi žygių organizuoti lietuvišką parapiją ir dar pamėginti atsišaukti į Lietuvos dvasiškiją, nejaugi neatsirasiąs pasiaukojantis lietuvis kunigas, kuris atvyktų Brazilijon kartu su savo tautiečiais vargelio vargti.

Lietuvišką parapiją pradėta organizuoti 1928 metų gegužės mėn. 20 dieną, o dar po trijų mėnesių ši kolonija sulaukė pirmąjį lietuvių kapelioną kun. Jeronimą Valaitį, kuris anksčiau buvo gerokai keliavęs pasaulyje, ilgą laiką gyvenęs Šiaurinėje Amerikoje, todėl nepabūgęs atsisakyti iš Aleksodo parapijos klebono pareigų ir savo lėšomis vykti į tolimąją Braziliją.

Kunigas Jeronimas Valaitis Brazilijon atvyko 1928 metų rugpiūčio 10 dieną "Antonio Delfino" laivu per Santos uostą. Jo netikėtas atvykimas buvo labai maloni staigmena Brazilijos lietuviams. Prisistatydamas ji pasitikusiems tautiečiams jis pažymėjo:

"Atvykau pas jus geriausių norų ir linkėjimų vedinas. Stengsiuosi neapvilti jūsų kilnių lūkesčių ir Dievo padedamas stengsiuosi bendradarbiauti su jumis dvasiniuose reikaluose. Tų reikalų yra labai daug. Tai darbas ne vieno žmogaus pečiams.. Tai visų mūsų bendras darbas. Nemoku vietinės kalbos, nežinau įstatymų ir vietos papročių. Todėl kol kas prašau nelaukti iš manęs didelių dalykų. Turiu pažymėti, kad Brazilijon atvykau savo laisvu noru, savo atsakomybe ir savo lėšomis. Lietuvos valdžia nei bažnytinė vyriausybė man nedavė jokių lėšų ir neįgaliojo rūpintis kokiais nors medžiaginiais ar pilnateisiais lietuvių reikalais. Tik būkime sveiki ir pilni kilnaus pasiryžimo".

Po dešimties dienu kun. J. Valaitis vietos lietuvių spaudoje paskelbė:

"Išsirūpinau iš vietos arkivyskupo teisę krikštyti ir tuokti lietuvius ir vesti savo metrikų knygas. Paruošiau laikinos parapijos (Lietuvių Romos Katalikų Bendruomenės) įstatus, kuriuos registruoti nesiskubinsiu, kol prisirašys daugiau narių, o gal gyvenimas privers daryti bent kurių pakeitimų. Šiuo metu Lietuvių R.K. Bendruomenės prisirašė tik 120 narių. Tai maža dalelė, bet kiti dar delsia. O skubiai reikalingos lėšos. Aš negaunu nė skatiko nei iš Lietuvos nei iš Brazilijos valdžios, nei iš vyskupijos ar vienuolyno, kuriame esu prisiglaudęs. Aš pats užsimoku už kambarį ir valgį tik iš atskirų katalikų aukų šv. mišioms, kurių prisielgetauju daugiausia tik iš svetimtaucių ne iš lietuvių. Ligi šiolei parapijos reikalams tesurinkta tik 471 milreisas, iš kurių šiek tiek atsilyginta vargonininkui ir nupirkta raštinės reikmenų. O jeigu ir ateityje aukos nepadidėsiančios — parapija negalės gyvuoti. Provincijos lietuvius lankyti negalėsiu ir, manau, kad toliugyvenančius sutiks retkarčiais lankyti kun. J. Kivilius. Jis gyvena toli provincijoje ir jau yra pramokęs vietinę kalbą.

Lietuvių vaikučiams būtina tikėjimo tiesų mokintis lietuviškai, bet nepasi-

tenkinti vien portugališku mokymu, kuris yra trumpas ir paviršutiniškas. Brazilų tikybos supratimas yra labai silpnas, paviršutiniai lėkštas ir todėl negalime jais sekti. Neleiskime nusivalkioti ir atšipti lietuviškai sąžinei, iš Lietuvos atsivežtiems gražiems papročiams"

Praslinkus vieneriems metams nuo kun. Jer. Valaičio atvykimo į Braziliją, metiniame Lietuvių R. Katalikų Bendruomenės susirinkime, kun. Valaitis kalbėjo jau su skaudžiu nusivylimu ir apatija. Ankstesnės viltys ir lūkesčiai kamai suorganizuoti lietuvių parapiją —ėjo vėjais. São Paulyje tuo metu jau buvo virš dešimties tūkstančių lietuvių, gi per ištikus metus prie kuriamos parapijos teprisirašė vos 330 narių. Ir iš tų prisirašusiųjų tik 96 mokėjo nario mokesį. Apie šimtas vadinamųjų narių teprikiešo vieną kitą milreisą, o virš šimto narių —visai nieko neaukojo ir Bendruomenės (parapijos) neparėmė. Religiniais patarnavimais naudojosi keliolika kartų didesnis skaičius, negu parapijos sąrašuose buvo įsirašusių.

Per pirmuosius metus į Lietuvių R. K. Bendruomenės kasą įplaukė 2.935 milreisai, išlaidų būta 2.561 miler. Kasoje liko 374 milereisai. Svarbesnės išlaidos: vargonininkui 1.380 milr. raštinės inventoriui — 521 milr. ir Santo Antonio bažnyčiais — 200.

Kunigai Valaičio žodžiais — kiekvienas eilinis šokių vakarėlis padaro tiek pat apyvartos per keletą valandų, kiek lietuviška parapija per ištikus pirmuosius metus.

Per Kalėdas bažnyčioje tesurinkta vos 2 ir pusė milereiso. Gi per Velykas — 31 Vadinasi, kada bažnyčia pilna tautiečių aukų įplaukia dar mažiau negu paprastą eilinį šventadienį.

"Laikraščiai retkarčiais pamini — kalbėjo kunigas Valaitis, — lietuvių bažnyčia, lietuvių parapijos salė. Dalyko nežinantiems, galėtų atrodyti, kad lietuviai jau prasigyvenę, susiorganizavę, kadangi jau turi bažnyčią ir salę. Pažymiu,

BUFFET CANCUN

PROPRIETARIOS — SONIA e ROBERTO BAREISIS

VENHA FAZER SUA FESTA CONOSCO
INFANTIL — 15 ANOS — CASAMENTO — EMPRESAS — CHURRASCO
E ALUGUEL DE SALÃO

400 M² A SUA DISPOSIÇÃO C/ESCORREGADOR, PULA-PULA,
PISCINA DE BOLINHAS, CASINHA DE BONECA E VIDEO-GAME

RUA DAS GIESTAS, 923/927 V. BELA — FONE: 63-4698

lietuviai katalikai naudojami Santo Antonio do Pari bažnyčia, sale, elektra, vargonais, pianinu, žvakėmis, indais, tarnais... kaip kokie elgetos. Per ištikus metus už tą viską teįstengėm užsimokėti vos 200 milreisu...

Lietuviui kunigui kiekvieną kartą tinka kaitinti akis, prašinėjant malonės iš brazilo klebono. Jeigu ir ateityje šitaip eisis, tai lietuviai neturės savo bažnyčios né po šimto metų.

Lietuviui kunigai leista apsistoti vienuolyne prie šv. Antano bažnyčios. Čia lietuviai naudojami ir pamaldomis, o apie nuosavą bažnyčią netenka net svajoti".

Tai buvo 1929 metais.

(bus daugiau)

SKAITYTOJAI RAŠO

Itanhaem, 9.1.96

Gerbiamas Petras Rukšys

Manau atgavęs naujų jėgų, taip reikalingam poilsi, po vienerių metų darbų, tiek Dievo, kaip tėvynės tarnyboje. Manau, kad grįžote dar daugiau pasiryžę dirbti, jūsų didingam darbe.

Labai ačiū jums kunige Petrai, nes jūs ir kiti lietuviai kartu, kodėl nepaminėti Vytautą Bacevičių. Jūs visi, taip kaip mūsų knygnešiai žadinant, čia lietuvišką tautiškumą.

Kalbant apie knygnešius, kada rusų caras uždraudė mūsų žodį – spaudą, šie garbingi lietuviai ištvėringai ir atkakliai dalino mūsų spaudą, nors kentėjo baisiausius persekiojimus. Tad ko vo 16-oji paskirta jiems diena.

Vienas žymiausių mūsų knygnešių Jurgis Bielinis, kurs yra palaidotas Suosto kapinėse, 40 metų atkaklių žygių ir ištvėrimės. Taip kaip kiti Stanislovas Didžiulis ir jo du sūnūs, jo žmona Liudvika Didžiulienė – rašytoja. Jų anūkę jūs pažįstate.

GERIAUSIAS BŪDAS UŽSIMOKĖTI MŪSŲ LIETUVOS PRENUMERATA: išrašyti čekį PETRAS RUKŠYS vardu ir pasiųsti laiške paprastu paštu.

Siunčiu 20 reais apmokėti "Mūsų Lietuvą" šiems metams.

Su pagarba

Vyrautas Skripka



Brangūs mielieji LAISVĖS bičiuliai,

mūsų didžioji kelionė jau baigta. Gaila, bet jau daugeliui mūsų viena svajone bus mažiau. Tačiau mūsų širdis šildo malonūs prisiminimai apie viešnagę Brazilijoje, apie susitikimus su Jumis. Ačiū Jums visiems už pagalbą mums. Ypač norime padėkoti P. Vėrai Tatarūnieni, p. Jonui Silickui už tas ilgas sugaištas valandas padedant mums įveikiant biurokratinę kliūtį, ačiū už kelią į São Paulo. Mes visi su didžiausiu malonumu prisimename viešnagę Jūsų vaišinguose namuose. Ačiū Jums už viską.

Tegul šv. Kalėdų vakarą Jūsų namuose būs šviesu ir jauku, tegul Naujieji Metai atneša Jums daug laimės, džiaugsmo, pasisekimo, ilgų sveikatos metų. Sėkmės Jums visiems.

Laukiame Jūsų Lietuvoje, kad galėtume nors dalinai atsilyginti už Jūsų gerumą mums.

LAISVĖS įgulos vardu

Ignas Miniotas

KAIP SKAMBINTI Į LIETUVĄ

Atrodo, kad prieš keletą savaičių buvo įvesta nauja telefonų sistema, kuri pakeičia iki šiol veikiančią tvarką. Daband skambinant į Lietuvą reikia vartoti kitą sistemą. Reikia vartoti DDI numerį 00 paskui Lietuvos numerį 370 ir po to miesto numerį, kur reikia numesti 2 Taigi Vilnius jau nebeturi 22, bet tik 2 ir Kaukas nebeturi 27, bet tik 7. Visi kiti miestai

praranda pirmutinį 2 numerį.

Skambinti į Vilnių reikia sudaryti sekančius numerius 00 370 2 ir namų numerius.

Čia yra kitų miestų telefonų kodai.

Alytus	35	Palanga	36
Anykščiai	51	Panevėžys	54
Birštonas	10	Pasvalys	71
Biržai	20	Plungė	18
Druskininkai	33	Prienai	49
Elektrėnai	37	Radviliškis	92
Gargždai	40	Raseiniai	28
Ignalina	29	Rokiškis	78
Jonava	19	Šakiai	47
Joniškis	96	Šilalė	69
Jurbarkas	48	Šilutė	41
Kaišiadorys	56	Širvintos	32
Kaunas	7	Švenčionys	17
Kėdainiai	57	Šiauliai	14
Kelmė	97	Skuodas	16
Klaipėda	6	Tauragė	46
Kretinga	58	Telšiai	94
Kupiškis	31	Trakai	38
Lazdijai	68	Ukmergė	11
Marijampolė	43	Utena	39
Mažeikiai	93	Varėna	60
Molėtai	30	Vilkaviškis	42
Nakmenė	95	Vilnius	2
Nida	59	Visaginas	66
Pakruojis	91	Zarasai	70

IŠSIKIRPKITE ŠIA LENTELE IR PASIDĖKITE PRIE TELEFONŲ KNYGOS

UŽSIMOKĖJO UŽ ML-VA

Vincas TUBELIS	R\$.50,00
Marcele IDIENE	R\$.20,00
Adilson PUODŽIŪNAS	R\$.20,00
Elena VICENTINI	R\$.50,00
Tania GROSSI	R\$.30,00
Ksaverija MAČIULAITIS	R\$.16,00
Jonas MASYS	R\$.20,00
Juozas VAIKŠNORAS	R\$.20,00
Vera MUSTEIKIS	R\$.30,00
Aldona NADOLSKIS	R\$.70,00
Jieva VEIVERYS	R\$.20,00
Helena MONSTAVIČIUS	R\$.15,00
Petras LIUDVINAVIČIUS	R\$.25,00
Vanda Veronika KAROSEVIC	15,00
Eduardo JAKŠTYS	R\$.15,00
Lidia SAKAVIČIUS	R\$.20,00
Stasė JURGUTIS	R\$.50,00
Karolis GAIDYS	R\$.100,00
Eugenija ŠLEPETYS	R\$.50,00

PSICÓLOGA

Adriana Ventura

CRP. 06/38477-2

CRIANÇAS, ADOLESCENTES
e ORIENTAÇÃO AOS PAIS

CONVENIOS e PARTICULARES

Av. Paes de Barros, 1994 Tel. 6128-0622
Moóca

Jener imóveis ltda.

ADMINISTRAÇÃO – LOCAÇÃO
COMPRA – VENDA

CRECI J-684

Rua Topazio nº 76 – Aclimação
04105-060 – São Paulo - SP.

Fone: 277-4855
Fax: 277-6948

MŪSŲ ŽINIOS

MŪSŲ VYSKUPŲ APSILANKYMAS

Sv. Juozapo bažnyčios pašventinimo 60-ties metų jubiliejaus proga, išeivijos lietuvių vyskupo J. E. vysk. Pauliaus A. Baltakio atvykimas į S. Pauli bus vasario 20 dieną, 19:45 val. S. Paulio Guarulhos orouoste.

Vysk. Paulius A. Baltakis su prelatu Leonu Pečiulevičium bus su mumis iki vasario 27 dienos.

Ketvirtadienį, vasario 22 dieną yra numatytas susikaupimo vakaras 20 val. parapijoj.

Šestadienį, 9:30 val. ryto yra pramatyta audiencija pas S. Paulo kardinolą dom Paulo Evaristo Arns.

FELIKSAS RICARDAS ANDRUŠAITIS



gavo diplomą fizioterapijos iš S. Paulo medicinos universiteto. Anksčiau jis jau buvo gavęs kūno kultūros diplomą iš

Šio "ML" numerio GARBĖS LEIDĖJAI

JOSE ARMANDO IR ANGELINA TATARŪNAI
tėvo JONO TATARŪNO 96-to gimtadienio proga (II. 9 d.)

Širdingai sveikiname mielą Joną Tatarūną sulaukusio tokio gražaus amžiaus ir jam linkime stiprybės ir gausios Dievo palaimos.

Dėkojame sūnui Juozui ir šeimai už paramą spaudai.

Redakcija ir administracija

to pačio universiteto. Prieš pradėdant dirbti Rikardas dar atliks specializacijos kursą Hospital das Clinicas ligoninėj.

SAUSIO MĖNESIO GIMTADIENIAI

Sveikiname savo narius, kurie atšventė praeitą mėnesį savo gimtadienį ir linkime daug laimės ir sėkmės.

- 01 – Norbertas Stasiulionis
- 01 – Helena Pavilionis
- 01 – JOana Satkūnas
- 13 – José Armando Tatarūnas
- 14 – Irene V. Butvinskis Barbosa
- 17 – Ludovico Jermalavičius
- 17 – Endrikas Guzikauskas
- 20 – Alexandre J. Valavičius
- 22 – Silvana Arazenka
- 27 – Vanda Haiduk
- 28 – Claudia Pratali

Sąjungos – Aliança
Valdyba

VASARIO MĖNESIO GIMTADIENIAI

Sveikiname savo narius, kurie švenčia gimtadienį šį mėnesį ir linkime daug laimės.

- 01 – Olga Alexandra Marchi

- 02 – Helena Buitvidas
- 02 – Eugenija Bacevicius
- 03 – Willy Ambrozevicius
- 03 – Janete Jakatanvisky
- 04 – Laercio Seixas
- 05 – Cislava Greičius Pereira
- 07 – Anizin Popic
- 08 – João Šermukšnis
- 09 – Aparecida C. Daniliauskas
- 09 – Helena Schmid Bratkauskis
- 11 – Nastacia Idas
- 12 – Francisco Satkūnas
- 14 – Anita Pratali
- 14 – Monica Marcos Stelmokas
- 15 – Odair Geremias Colella
- 15 – Maria Ap. Reed Žvingila
- 16 – Eugenia Reuba
- 17 – Joanna Franckevicius
- 21 – Algimantas Saldys
- 23 – Arlete Bumbles de Abreu
Carvalho
- 24 – Algirdas Šukys
- 25 – Eliana R. P. Ambrozevicius
- 25 – Carlos Roberto Garcia

Sąjungos – Aliança
Valdyba

BAŽNYČIOS 60 METŲ JUBILIEJAUS ŠVENTĖ METŲ JUBILIEJAUS VASARIO 25 D.

16 VAL. JUBILIEJINĖS MIŠIOS

17 " MINĖJIMAS

LIETUVOS NEPRIKLAUSOMYBĖS PASKELBIMO
ir BAŽNYČIOS JUBILIEJAUS

19 " IŠKILMINGA VAKARIENĖ

JAUNIMO NAMUOSE JUBILIEJUI ATŽYMĖTI

ir GERBIAMAM SVEČIUI VYSK. PAULIUI A. BALTAKIUI PAGERBTI

PAKVIETIMUS GALIMA UŽSISAKYTI KLEBONIJOJE